

Suvestinė redakcija nuo 2002-11-21 iki 2004-07-15

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1997, Nr. [34-851](#), i. k. 0971100NUTA00000370

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S
DĖL TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS
NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

1997 m. balandžio 16 d. Nr. 370
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatus (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimą Nr. 844 „Dėl statybos valstybinės priežiūros“ (Žin., 1996, Nr. [68-1653](#)).

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS VAGNORIUS

STATYBOS IR URBANISTIKOS MINISTRAS

ALGIS ČAPLIKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1997 m. balandžio 16 d. nutarimu
Nr. 370
(Lietuvos Respublikos
Vyriausybės 2002 m. lapkričio 13
d. nutarimo Nr. 1776 redakcija)

TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie nuostatai reglamentuoja Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, nustato institucijų, atliekančių teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, funkcijas ir teises.

2. Šie nuostatai privalomi visoms institucijoms, atliekančioms teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, taip pat kitiems su teritorijų planavimo ir statybos procesu ar procedūromis susijusiems juridiniams ir fiziniams asmenims.

3. Valstybinę priežiūrą atlieka:

3.1. teritorijų planavimo – Aplinkos ministerija, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, apskričių viršininkai.

Apskričių viršininkai teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atlieka per apskričių viršininkų administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentus (skyrius);

3.2. statybos:

3.2.1. apskrities lygiu – apskrities viršininko administracija per savo teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentus (skyrius);

3.2.2. valstybės lygiu – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos;

3.3. branduolinės energetikos objektų statybos – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos ir Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [119-2771](#); 1997, Nr. [66-1605](#); 1999, Nr. [65-2088](#); 2001, Nr. [99-3520](#)) 32 straipsnyje nurodytos ministerijos ir kitos institucijos pagal kompetenciją;

3.4. statinio saugos ir paskirties reikalavimų – šių nuostatų 16 punkte nurodytos ministerijos (jų padaliniai), inspekcijos ir kitos valstybinės priežiūros institucijos pagal įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją;

3.5. statybinių inžinerinių geodezinių tyrinėjimų – apskričių viršininkai ir Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos pagal kompetenciją;

3.6. statybinių inžinerinių geologinių, geotechninių ir kitų šios srities tyrimų – Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

4. Teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą ir statybos valstybinę priežiūrą atliekamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#)), Lietuvos Respublikos statybos įstatymu (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu (Žin., 1995, Nr. [3-37](#)), kitais įstatymais, teritorijų planavimo normų sąvadu, normatyviniais statybos techniniais dokumentais, statinio saugos ir paskirties normatyviniais dokumentais ir šiais nuostatais.

5. Šiuose nuostatuose vartojamos pagrindinės sąvokos apibrėžtos šių nuostatų 4 punkte nurodytuose teisės aktuose.

6. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros institucijų nurodymai jų kompetencijos klausimais privalomi visiems su teritorijų planavimu ir statyba susijusiems fiziniams ir juridiniams asmenims, taip pat savivaldybėms.

7. Pareigūnais, atliekančiais teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, turi teisę būti specialistai, turintys aukštąjį išsilavinimą ir ne mažiau kaip 3 metų darbo stažą teritorijų planavimo srityje, išklause specialius kursus pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą programą ir išlaikę kvalifikacinį bendrojo teritorijų planavimo egzaminą.

8. Statybos valstybinę priežiūrą atliekantys pareigūnai, be Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatytos atestacijos, privalo būti atestuoti Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka (patikrinama, ar jie susipažinę su Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, kitais statybą reglamentuojančiais teisės aktais).

9. Statybinių inžinerinių geodezinių, geologinių, geotechninių ir kitų šios srities tyrimų, teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinę priežiūrą atliekančių institucijų veiklos ir darbo organizavimo ypatumai nustatomi atitinkamos institucijos nuostatuose ar kituose jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

10. Apskričių viršininkų administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentai (skyriai) pagal šiuose nuostatuose nustatytas funkcijas atskaitingi Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, o Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos – aplinkos ministrui. Statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinę priežiūrą atliekanti institucija atskaitinga ministerijai, kurios reguliavimo sričiai ji priklauso.

II. TERITORIJŲ PLANAVIMO VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ FUNKCIJOS

11. Teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atlieka:

11.1. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo planavimo, Lietuvos Respublikos lygmens specialiojo teritorijų planavimo, valstybės sienos, krašto apsaugos ir strateginės reikšmės objektų teritorijų detaliojo planavimo;

11.2. Aplinkos ministerija – apskričių teritorijų bendrojo planavimo, apskrities lygmens specialiojo teritorijų planavimo;

11.3. apskrities viršininkas – savivaldybių teritorijų bendrojo planavimo, detaliojo planavimo, savivaldybės ir fizinių bei juridinių asmenų lygmenų specialiojo planavimo.

12. Valstybinės priežiūros institucijos, atlikdamos teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą pagal kompetenciją:

12.1. tikrina, ar teritorijų planavimo dokumentų rengimo, derinimo, viešojo svarstymo procedūros atitinka teisės normas, o sprendiniai – teritorijų planavimo normų sąvado reikalavimus;

12.2. kai nustatyti pažeidimai, reikalauja ištaisyti teisės normų pažeidimus ir laikytis teritorijų planavimo normų sąvado, reikalauja papildomo derinimo ar ekspertizės, taiko administracinio poveikio priemones nesilaikantiems reikalavimų;

12.3. teikia teritorijų planavimo dokumentą tvirtinančiai institucijai motyvuotas išvadas dėl dokumento tvirtinimo tikslingumo;

12.4. sprendžia pagal kompetenciją ginčus, kylančius planuojant ir vykdant planus, jeigu jų sprendimas neregamentuotas kitų įstatymų;

12.5. kreipiasi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovą dėl jam suteiktų įgaliojimų įgyvendinimo vykdant savivaldybių administracinę priežiūrą;

12.6. bendradarbiauja su rengėjais ir organizatoriais, kai nagrinėjami teritorijų planavimo dokumentai.

III. STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ FUNKCIJOS

13. Apskrities viršininko administracija:

13.1. pagal kompetenciją atlikdama visų statinių statybos valstybinę priežiūrą (išskyrus branduolinės energetikos objektus) apskrities lygiu, tikrina, ar:

13.1.1. statinys statomas pagal išduotą statybos leidimą, ar statomas statinys atitinka šiame leidime nurodytus pagrindinius statinio techninius rodiklius ir statinio naudojimo paskirtį; kai statomas nesudėtingas statinys ir leidimas neprivalomas, – ar statinys statomas turint šiam atvejui normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytus dokumentus;

13.1.2. statinio statyba ir griovimas nepažeidžia: žemės sklypo nuosavybę, valdymą ar naudojimą kitais pagrindais reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų; teritorijų planavimo dokumentų (kai jie privalomi) reikalavimų; trečiųjų asmenų pagrįstų interesų; statinio projektavimo sąlygų sąvado;

13.1.3. statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovai atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir Aplinkos ministerijos nustatytus atestavimo kvalifikacinius reikalavimus;

13.1.4. atliekama statinio statybos techninė priežiūra ir statinio projekto vykdymo priežiūra (kai jos privalomos), ar rangovas (kai statoma rangos būdu) laikosi šių priežiūrų vadovų į statybos darbų žurnalą įrašytų reikalavimų, ar statybos darbų vykdymo dokumentai atitinka normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatytus reikalavimus;

13.1.5. statinio laikančiosios konstrukcijos statomos ir montuojamos iš statybos produktų, turinčių atitikties dokumentus;

13.2. išduoda statybos leidimą statiniui kelių savivaldybių valdomoje teritorijoje, statiniui, kurio statytojas (užsakovas) yra savivaldybė, statiniui, skirtam krašto apsaugos reikmėms (statinių, skirtų krašto apsaugos reikmėms, sąrašas tvirtinamas ir statybos leidimai išduodami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 20 d. nutarimu Nr. 941 „Dėl Statinių, skirtų krašto apsaugos reikmėms, sąrašo tvirtinimo ir Statybos leidimų išdavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [64-2601](#));

13.3. tvarko savivaldybės ir apskričių viršininkų administracijos išduotų statybos leidimų apskaitą ir sąrašą Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka, taip pat statistikos atskaitomybę;

13.4. dalyvauja statinį pripažįstant tinkamu naudoti;

13.5. statytojui perleidžiant nebaigtą statyti, rekonstruoti ar kapitališkai remontuoti statinį kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui, išduoda pažymą, kad statinys statomas, rekonstruojamas ar kapitališkai remontuojamas be esminių nukrypimų nuo statinio projekto (statinių, kuriems privalomas projekto tvirtinimas, – patvirtinto projekto);

13.6. įvykus Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 25 straipsnyje apibrėžtai statomo statinio avarijai, teikia apskrities viršininkui projektą įsakymo dėl avarijos tyrimo ir likvidavimo komisijos skyrimo ir organizuoja jos darbą, skiria savo atstovą į kitų institucijų paskirtas komisijas, kai tiriamos avarijos Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka;

13.7. vykdo savavališkos statybos prevenciją ir šalina savavališkos statybos padarinius Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)), Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (Žin., 1985, Nr. 1-1), Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatyta tvarka;

13.8. informuoja viešojo administravimo subjektą (subjektus) apie priimtas savavališkos statybos padarinių šalinimo priemones, kai šis subjektas (subjektai), aptikęs savavališką statybą, raštu į ją kreipiasi;

13.9. po to, kai statyba sustabdoma (19 punkte nurodytais atvejais), statytojui ir rangovui įvykdžius įteiktus reikalavimus, išduoda raštišką sutikimą, kad statinys būtų statomas toliau.

14. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos:

14.1. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo nustatyta tvarka išduoda leidimus statyti ar rekonstruoti branduolinės energetikos objektus, tvarko išduotų leidimų apskaitą, sąrašą ir statistikos atskaitomybę, atlieka šių objektų statybos valstybinę priežiūrą;

14.2. metodiškai vadovauja apskrities viršininko administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui (skyriui), atliekančiam teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, tikrina, ar ši priežiūra atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatymą ir kitus statybą reglamentuojančius teisės aktus, ir patikrinimo išvadas teikia apskrities viršininkui;

14.3. pagal šių nuostatų 13.1 punkto reikalavimus atrankos būdu tikrina bet kurio Lietuvos Respublikoje statomo statinio statybos techninės veiklos pagrindinių sričių subjektų ir statybos

dalyvių veiklą, viešai skelbia tikrinimo išvadas ir rekomendacijas pašalinti nustatytuosius pažeidimus ir trūkumus (jeigu jų nustatyta);

14.4. atrankos būdu tikrina, ar statinių projektai ir ekspertizės įmonių atliktos statinių ekspertizės atitinka normatyvinius statybos techninius dokumentus;

14.5. sustabdo apskrities viršininko administracijos neteisėtai išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

14.6. tvarko statinių avarijų apskaitą, analizuoja avarijų priežastis, rengia jų prevencijos priemones ir kontroliuoja, kaip jos vykdomos;

14.7. dalyvauja vykdant Aplinkos ministerijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros specialistų tobulinimo programas;

14.8. nustačiusi teisės aktų ir normatyvinių statybos techninių dokumentų pažeidimus, teikia aplinkos ministrui pasiūlymus dėl projektavimo, ekspertizės ir statybos įmonių, taip pat pagrindinėms statybos techninės veiklos sritims vadovaujančių specialistų neatestavimo arba išduotų atestatų panaikinimo ar galiojimo sustabdymo;

14.9. rengia normatyvinių statybos techninių dokumentų, reglamentuojančių teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, projektus ir teikia juos aplinkos ministrui, nagrinėja kitų institucijų parengtus šių dokumentų projektus, teikia pastabas ir pasiūlymus;

14.10. po to, kai statyba sustabdoma, statytojui ir rangovui įvykdžius reikalavimus, išduoda raštišką sutikimą, kad statinys būtų statomas toliau.

15. Statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijos pagal joms įstatymų ir kitų teisės aktų suteiktą kompetenciją atlieka šias statinio saugos ir paskirties reikalavimų vykdymo valstybinės priežiūros funkcijas:

15.1. rengia normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus, kurie tvirtinami Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Normavimo sritis nustato Aplinkos ministerija kartu su statinių saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros subjektu (pagal kompetenciją);

15.2. nustato (pagal kompetenciją) statinio projektavimo sąlygas ir kontroliuoja, kaip jų laikomasi vykdant statybą;

15.3. nustatyta tvarka dalyvauja atliekant (arba atlieka) statinio projekto ekspertizę ir statinį pripažįstant tinkamu naudoti;

15.4. raštu informuoja apskrities viršininko administraciją apie nustatytą savavališką statybą;

15.5. vykdo kitas šioms valstybės institucijoms teisės aktų priskirtas funkcijas, susijusias su statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybine priežiūra.

16. Statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijos:

16.1. nustato (kartu su Aplinkos ministerija) statinio saugos reikalavimus ir organizuoja jų įgyvendinimą šiose srityse:

16.1.1. Aplinkos ministerija – aplinkos apsaugos ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (pagal kompetenciją), saugomų teritorijų apsaugos (pagal kompetenciją), kraštovaizdžio apsaugos;

16.1.2. Kultūros ministerija (Kultūros vertybių apsaugos departamentas) – nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių ir jų teritorijų apsaugos, saugomų teritorijų apsaugos ir planavimo, planuojamos ūkinės veiklos poveikio šioms vertybėms vertinimo (pagal kompetenciją);

16.1.3. Vidaus reikalų ministerija – gaisrinės saugos, statinių apsaugos, eismo saugos, statinių valstybės pasienio zonoje saugos;

16.1.4. Sveikatos apsaugos ministerija – visuomenės sveikatos, statinių sanitarinių apsaugos zonų vertinimo, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (pagal kompetenciją), potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros (pagal kompetenciją) ir statinių, kuriuose numatoma veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, radiacinės saugos;

16.1.5. Krašto apsaugos ministerija – civilinės saugos ir gynybos;

16.1.6. Žemės ūkio ministerija – melioracijos darbų ir hidrotechnikos įrenginių melioracijos sistemose statybos;

16.1.7. Susisiekimo ministerija – geležinkelių, automobilių kelių, gatvių, oro, jūrų ir upių uostų, prieplaukų, tiltų, viadukų, tunelių;

16.1.8. Ūkio ministerija – energetikos objektų ir energetikos įrenginių techninės saugos ir potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros (pagal kompetenciją);

16.1.9. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – darbų saugos ir potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros (pagal kompetenciją);

16.1.10. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija – branduolinės energetikos objektų ir įrenginių branduolinės saugos;

16.1.11. Ryšių reguliavimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės – telekomunikacijų linijų ir įrenginių;

16.2. vykdo šių nuostatų 16.1 punkte nurodytų statinio saugos reikalavimų valstybinę priežiūrą ir kontrolę – atitinkamų ministerijų padaliniai, inspekcijos ir įgaliotos įstaigos. Tam tikrų tipų statinių paskirties reikalavimus nustato valstybės institucijos, kurių reguliavimo sričiai priklauso statinyje atliekama ūkinė ir kita veikla, jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip.

IV. STATINIO STATYBOS VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA

17. Statomų naujų ypatingų statinių valstybinę priežiūrą atliekama inspektuojant. Inspektuojama šia tvarka:

17.1. privalomai inspektuojami šie etapai:

I etapas – pamatai, rūsys (jeigu yra), inžineriniai tinklai (iki užpilami gruntu, padarius jų kontrolines geodezines nuotraukas);

II etapas – pagrindinės laikančiosios konstrukcijos (atlikus jų parametrų geodezinę kontrolę);

17.2. pasirinktinai inspektuojama bet kurio statybos proceso metu;

17.3. inspektuojama vadovaujantis šių nuostatų 13.1 punkto reikalavimais, inspektavimo rezultatai įrašomi statinio statybos darbų žurnalo specialiaame skyriuje.

18. Kitų statinių valstybinę priežiūrą vykdoma pasirinktinai inspektuojant šių nuostatų 17.3 punkte nustatyta tvarka.

19. Statinio statyba (išskyrus branduolinės energetikos objektus) sustabdoma, kai:

19.1. teismui pateiktas prašymas (pareiškimas) panaikinti statybos leidimą;

19.2. statomas statinys neatitinka statybos leidime nurodytų statinio ploto, tūrio matmenų ir statinio naudojimo paskirties;

19.3. nustatoma, kad statytojas arba rangovas pažeidė statinio projekto sprendinius, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus;

19.4. paaiškėja statinio projekto klaidos, dėl kurių kyla statinio avarijos pavojus;

19.5. statybos leidimas netenka galios;

19.6. nustatoma, kad statinys statomas ar griunamas savavališkai.

20. Statinio statybos sustabdymo akto formą ir savavališkos statybos akto surašymo tvarką ir formą nustato Aplinkos ministerija.

V. TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ TEISĖS

21. Aplinkos ministerija turi teisę spręsti nesutarimus tarp apskrities lygmens bendrojo ar specialiojo planavimo sąlygas ir planavimo dokumentus parengusių institucijų ir planavimo organizatoriaus. Nesutarimai dėl aplinkos apsaugos, kultūros ir gamtos paveldo objektų (vertybių) apsaugos reikalavimų taikymo sprendžiami kartu su valstybės institucijomis, atsakingomis už aplinkos apsaugą, kultūros ir gamtos paveldo objektų (vertybių) apsaugą.

22. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnai turi teisę:

22.1. nagrinėti ir spręsti nesutarimus tarp Lietuvos Respublikos ir apskrities lygmenų bendrojo arba specialiojo teritorijų planavimo sąlygas ir planavimo dokumentus parengusių institucijų ir planavimo organizatoriaus; kai nagrinėjami nesutarimai, susiję su aplinkos apsaugos, kultūros ir gamtos paveldo objektų (vertybių) apsaugos reikalavimų taikymu, – spręsti juos kartu su valstybės institucijomis, atsakingomis už aplinkos apsaugą, kultūros ir gamtos paveldo objektų (vertybių) apsaugą;

22.2. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#)) nustatyta tvarka pagal kompetenciją nagrinėti fizinių ir juridinių asmenų prašymus (pareiškimus, skundus) teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros klausimais, kai jie pagal kompetenciją jau išnagrinėti apskrities viršininko, tačiau jo priimtas administracinis sprendimas netenkina pareiškėjo;

22.3. nustatę, kad statybos leidimas išduotas neteisėtai, siūlyti apskrities viršininkui:

22.3.1. kreiptis į teismą su prašymu išduotą statybos leidimą panaikinti;

22.3.2. sustabdyti savivaldybės mero (jo įgalioto savivaldybės administratoriaus ar kito savivaldybės administracijos tarnautojo) išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

22.4. sustabdyti apskrities viršininko administracijos neteisėtai išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

22.5. pagal kompetenciją vykdant statybos valstybinę priežiūrą, naudotis apskrities viršininko administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentų (skyrių) pareigūnams suteiktomis teisėmis, nurodytomis šių nuostatų 24 punkte;

22.6. nustatę, kad statinys statomas savavališkai, pareikalauti iš statytojo pašalinti savavališkos statybos padarinius arba dėl jų pašalinimo kreiptis į teismą.

23. Apskrities viršininkas turi teisę:

23.1. pareiškėjo prašymu sustabdyti statinio projektavimą, jeigu rengiamo (parengto) statinio projekto sprendiniai neatitinka patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų privalomųjų reikalavimų, ir imtis priemonių, kad nebūtų išduotas statybos leidimas;

23.2. spręsti ginčus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros klausimais, kurių pagal kompetenciją neišsprendžia apskričių viršininkų administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentai (skyriai);

23.3. spręsti ginčus dėl teritorijų planavimo dokumentų derinimo (pritarimo jiems, jų aprobavimo) Miestų, miestelių ir kaimų bendrojo planavimo laikinosiose taisyklėse ir Rajono savivaldybės teritorijos bendrojo planavimo laikinosiose taisyklėse, patvirtintose Statybos ir urbanistikos ministerijos 1996 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 171 (Žin., 1997, Nr. [4-65](#)), nurodytais atvejais;

23.4. spręsti nesutarimus tarp juridinių arba fizinių asmenų ir savivaldybių institucijų dėl detaliojo plano rengimo sąlygų nustatymo arba projekto (statinio) atitikties patvirtintam detaliajam planui.

24. Apskrities viršininko administracijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentų (skyrių) pareigūnai turi teisę:

24.1. nustatę, kad statybos leidimas išduotas neteisėtai:

24.1.1. kreiptis į teismą su prašymu išduotą statybos leidimą panaikinti;

24.1.2. sustabdyti savivaldybės mero (jo įgalioto savivaldybės administratoriaus ar kito savivaldybės administracijos tarnautojo) išduoto statybos leidimo galiojimą nuo prašymo (pareiškimo) panaikinti šį leidimą pateikimo teismui iki teismo sprendimo;

24.2. atšaukti techninio priežiūrėtojo reikalavimą sustabdyti statybą, jeigu jis prieštarauja teisės aktų ar normatyvinių statybos dokumentų reikalavimams;

24.3. statybos proceso metu pastebėję statinio konstrukcijų deformacijų, dėl kurių gali būti neužtikrinti statinio esminiai reikalavimai (mechaninis atsparumas ir pastovumas), pareikalauti atlikti statinio ekspertizę;

24.4. reikalauti statytojo ir rangovo pašalinti statinio projekto ir normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimų pažeidimų padarinius;

24.5. sustabdyti statinio statybą šių nuostatų 19 punkte nurodytais atvejais, pareikalauti statybos dalyvių Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka pašalinti nustatytuosius įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus, o jeigu jų teisėti reikalavimai nevykdomi, – kreiptis į teismą;

24.6. netrukdomi patekti, jeigu tai susiję su jų pareigomis, į statybvietses, statomus, rekonstruojamus, remontuojamus ar griaujamus statinius, juose esančius butus ir reikalauti statybos dalyvių pateikti visus statybos dokumentus. Į statybvietses, esančias karinėse teritorijose, teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros pareigūnai jų funkcijoms atlikti įleidžiami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 21 d. nutarimo Nr. 187 „Dėl civilinių institucijų pareigūnų funkcijų atlikimo karinėse teritorijose“ (Žin., 2000, Nr. [17-413](#)) nustatyta tvarka;

24.7. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba teikti administracinių teisės pažeidimų bylas teismui;

24.8. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatytais atvejais kreiptis į teismą su prašymu iškelti civilinę bylą, kad būtų atlyginta valstybei padaryta žala dėl įstatymų, kitų teisės aktų ir normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimų pažeidimo;

24.9. atstovauti teisme institucijai pagal įgaliojimą;

24.10. tikrinti, ar statinio statybos techninio priežiūrėtojo ir statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo veikla atitinka įstatymus, kitus teisės aktus ir normatyvinius statybos techninius dokumentus, o jeigu yra pažeidimų, taikyti jiems įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas poveikio priemones;

24.11. reikalauti ir gauti iš planavimo organizatoriaus, teritorijų planavimo dokumento ir statinio projekto rengėjo, derinančios institucijos, statybos dalyvių rašytinius ir žodinius paaiškinimus, dokumentų nuorašus ir kitą informaciją apie jų veiklą, susijusią su teritorijų planavimu ir statyba;

24.12. kreiptis į policiją, kai statybos dalyviai neleidžia statybos valstybinės priežiūros pareigūnams atlikti tarnybinių funkcijų;

24.13. teikti pagal kompetenciją teritorijų planavimo ir statybos subjektams, statinių savininkams privalomus reikalavimus pašalinti jų padarytus įstatymų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ar projektų pažeidimus;

24.14. perduoti teisėsaugos institucijoms medžiagą dėl asmenų, padariusių šiurkščius teritorijų planavimo dokumentų, statinių projektų arba normatyvinių statybos techninių dokumentų pažeidimus, patraukimo baudžiamojon atsakomybėn;

24.15. reikalauti, kad planavimo organizatorius papildomai derintų teritorijų planavimo dokumento projektą;

24.16. gauti iš ministerijų, departamentų, savivaldybių merų, registrų tvarkytojų, apskričių viršininkų administracijų ir kitų institucijų informaciją, kurios reikia šiuose nuostatuose nurodytoms funkcijoms vykdyti;

24.17. analizuoti statinių projektus, statybos procesus, statybos proceso dalyvių veiklą ir teikti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos pasiūlymus dėl normatyvinių statybos techninių dokumentų ir projektų tobulinimo, įmonių ir specialistų kvalifikacijos atestatų galiojimo panaikinimo ar sustabdymo;

24.18. gauti savivaldybės mero (jo įgalioto savivaldybės administratoriaus ar kito savivaldybės administracijos tarnautojo) išduotų statybos leidimų kopijas.

25. Statinio saugos ir paskirties reikalavimų, taip pat tyrimų valstybinės priežiūros institucijos, pagal joms įstatymų ir kitų teisės aktų suteiktą kompetenciją atlikdamos statinio saugos ir paskirties reikalavimų, taip pat tyrimų valstybinę priežiūrą, turi teisę:

25.1. sustabdyti statinio statybą ar griovimą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais arba pareikalauti, kad statybą sustabdytų apskrities viršininko administracija (jeigu įstatymai ir kiti teisės aktai joms nesuteikia tokios teisės); sustabdžius statybą, visais atvejais informuoti apskrities viršininką;

25.2. pagal kompetenciją tikrinti statinių statybą ir teikti privalomuosius reikalavimus (nurodymus) statybos dalyviams, jeigu nesilaikoma normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų;

25.3. pagal kompetenciją taikyti sankcijas ir teikti reikalavimus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais;

25.4. naudotis kitomis teisėmis, suteiktomis šių nuostatų, taip pat statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijų veiklą reglamentuojančių teisės aktų.

VI. SKUNDŲ IR PAREIŠKIMŲ NAGRINĖJIMAS

26. Skundas (pareiškimas) teritorijų planavimo klausimais nagrinėjamas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

27. Skundas (pareiškimas) statybos klausimais nagrinėjamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, kitais teisės aktais ir normatyviniais statybos techniniais dokumentais.

VII. ATSKAITOMYBĖ IR ATSAKOMYBĖ

28. Apskričių viršininkų administracijų teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentai (skyriai) teikia Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (šių institucijų nustatyta tvarka) informaciją apie išduotus statybos leidimus, pripažintus tinkamai naudoti statinius, nebaigtą ir savavališką statybą, taip pat patikrintus teritorijų planavimo dokumentus.

29. Valstybės institucijų, atliekančių teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, pareigūnai už šių nuostatų pažeidimus atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1776](#), 2002-11-13, Žin., 2002, Nr. 111-4906 (2002-11-20), i. k. 1021100NUTA00001776

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1165](#), 2000-09-28, Žin., 2000, Nr. 83-2520 (2000-10-04), i. k. 1001100NUTA00001165

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 370 dalinio pakeitimo ir 2000 m. vasario 21 d. nutarimo Nr. 187 papildymo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1776](#), 2002-11-13, Žin., 2002, Nr. 111-4906 (2002-11-20), i. k. 1021100NUTA00001776

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 370 "Dėl Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatų patvirtinimo" pakeitimo